

Hoogland

‘dorp in een stad’

Colofon:

Het Kenniscentrum Sociale Innovatie (KSI) van de Hogeschool Utrecht is een bundeling van een aantal lectoraten op het gebied van zorg en welzijn, sociaal beleid, maatschappelijke participatie, ondersteuning en dienstverlening, arbeid, recht en veiligheid. Het KSI heeft zich als doel gesteld een bijdrage te leveren aan een inclusieve, rechtvaardige en veilige samenleving waarbij de waarden van de democratische rechtsstaat centraal staan. Dit doen wij door praktijkgericht onderzoek, ontwikkeling en agendering van actuele maatschappelijke en sociale vraagstukken, vanuit verschillende perspectieven en disciplines. We werken hierbij samen met onderwijs, werkveld en kennisinstituten.

Auteur(s):

Edwin Nieman

Menno van Holland

Frits de Dreu

Anton Boonen

Lector:

Participatie en Stedelijke Ontwikkeling

Nico de Vos

Onderzoekers:

Edwin Nieman

Frits de Dreu

Anton Boonen

Studentonderzoekers:

Menno van Holland

Savannah Terlaak

Nova Korunka

Lisanne van de Beek

Jaar van uitgave:

Oktober 2021 CONCEPTVERSIE

Contact en adres:

Kenniscentrum Sociale Innovatie, Hogeschool Utrecht

Lectoraat: Participatie en Stedelijke Ontwikkeling

Postbus 85397, 3508 AJ Utrecht

Padualaan 101 – 3584CS Utrecht

E-mail: KSI@hu.nl

<https://www.socialeinnovatie.nl/www.hu.nl>

Inhoudsopgave:

Colofon:.....	2
Inhoudsopgave:.....	3
1. Context.....	4
1.1: Hoogland.....	4
1.2: Vereniging Dorpsbelang Hoogland	4
2. Aanleiding	4
3. Doelstelling en Onderzoeksvraag	4
4. Werkwijze en onderzoeksproces	5
5. Resultaten fase 1.....	7
Resultaten fase 2.....	11
6. Conclusie	155
7. Aanbevelingen voor de VDH	17
8. Terugblik dorpsvisie 2012 en het onderzoek <i>Hoogland een dorp in een stad</i>	22
Literatuur	23
Bijlage 1: Overzicht geïnterviewden fase 1.	
Bijlage 2: Overzicht geïnterviewden fase 2.	
Bijlage 3: Bevestiging of ontkenning van de conclusies uit de eerste fase.	

1. Context

1.1: Hoogland

Hoogland is een relatief klein dorp wat naast de middelgrote stad Amersfoort ligt. Sinds 1974 is Hoogland deel van de gemeente Amersfoort. Hoogland telt ongeveer 10.000 inwoners en kent alleen Hoogland-West nog als niet bebouwd gebied. De stad lijkt steeds dichter tegen Hoogland aan te groeien. Toch staat Hoogland nog bekend om het dorpse karakter (Langenoord, z.d.).

1.2: Vereniging Dorpsbelang Hoogland

De Vereniging Dorpsbelangen Hoogland is in 1984 opgericht met als doel om de eigen identiteit van het dorp in stand te houden. Verder zet de vereniging zich in voor het woon- en leefklimaat van haar leden en de burgers van Hoogland, werkt het aan duurzame en milieubewuste activiteiten en acties in en rondom het dorp en waakt de vereniging over de ruimtelijke ordening in en rondom Hoogland. De vereniging opereert niet onder een politieke vlag (Vereniging Dorpsbelangen Hoogland, 2012).

2. Aanleiding

Vereniging Dorpsbelangen Hoogland heeft aan het Lectoraat Participatie en Stedelijke Ontwikkeling (vanaf hier: PSO) de opdracht gegeven om de dorpsvisie uit 2012 te herzien. De eerder geschreven visie ging uit van de vraag hoe de Hooglanders het dorp voor zich zagen in het jaar 2030. De visietermijn van 2030 is nog niet verstreken. Binnen de Vereniging Dorpsbelangen Hoogland (vanaf hier: VDH) is de behoefte ontstaan om te horen wat de wensen zijn van de inwoners van Hoogland. Het Lectoraat PSO heeft een zorgvuldig onderzoek uitgevoerd om aan de hand van gesprekken met inwoners tot een actualisering van de dorpsvisie te komen.

3. Doelstelling en Onderzoeksvraag

Het onderzoek heeft als doel om door middel van gesprekken met de inwoners inzicht te krijgen in de wensen die er zijn over de toekomstige ontwikkelingen in en rondom Hoogland. Deze inzichten kunnen worden gebruikt om de leefomgeving van Hoogland te verbeteren. De VDH kan het onderzoek gebruiken om meer vorm te geven aan de burgerparticipatie t.o.v. de gemeente Amersfoort. Het onderzoeksverslag kan worden gebruikt om de kernthema's die spelen in de gemeenschap met resultaten te verhelderen.

Centrale vraag:

Welke gewenste ontwikkelingen met betrekking tot de thema's wonen, werken, cultureel erfgoed, verkeer en vervoer, sporten, water, milieu, natuur, duurzaamheid en veiligheid hebben bewoners van Hoogland de komende jaren voor ogen voor hun dorp en hoe wijkt dat af van de huidige situatie?

Deelvragen:

1. Wat is de huidige situatie van de tien genoemde thema's in Hoogland?
2. Wat is de gewenste toekomstige situatie over de tien genoemde thema's in Hoogland?

De centrale vraag en de bijbehorende deelvragen zijn behandeld in verschillende thema's. Tijdens de gesprekken met de inwoners zijn de volgende thema's aan bod gekomen: Wonen, Werken, Milieu, Verkeer & Vervoer, Natuur, Cultureel Erfgoed, Duurzaamheid, Veiligheid & Sport.

4. Werkwijze en onderzoeksproces

Doel van het onderzoek is om inzicht te verkrijgen over wat de ervaringen zijn van de inwoners van Hoogland m.b.t. de hierboven genoemde tien thema's. Met deze inzichten kan er een beeld gevormd worden over dat wat men als probleem ervaart en dat wat men als gewenste situatie ziet.

Door inwoners te laten participeren dragen zij actief bij aan het actualiseren van de dorpsvisie.

In het onderzoek is de dorpsvisie uit 2012 bestudeerd. Door de verschillende thema's vanuit verschillende perspectieven te benaderen werd het mogelijk naast de individuele factoren ook oog te hebben voor de factoren die op collectief niveau een rol spelen. Op basis van een participatieve op verandering gerichte methodiek is er een topiclijst gecreëerd om de interviews op een half-gestructureerde manier af te nemen (Migchelbrink, 2019).

Onder leiding van de betrokken onderzoekers zijn er interviews afgenomen. Hierbij is gebruik gemaakt van Appreciative Interviews (Cooperrider, 1987). In een dialogisch gesprek stond daarbij de gewenste situatie centraal en werden de geïnterviewden gestimuleerd na te denken over mogelijke oplossingen. Tijdens de interviews is er gebruik gemaakt van de topiclijsten.

In samenspraak met de VDH is er afgesproken de interviews in twee fasen af te nemen.

In de eerste fase zijn er 30 personen aan de hand van de topiclijst individueel geïnterviewd (zie bijlage 1). Een aantal personen kwamen uit de kring van de VDH, vervolgens is er aan deze personen gevraagd namen aan te dragen van personen die geen deel uitmaken uit de kring van de VDH. Er waren leden van de VDH, sociale professionals, vrijwilligers, jeugd, en inwoners betrokken bij de interviews. Zie bijlage 1 voor overzicht geïnterviewden. Er is rekening gehouden met de neventaken van de respondenten. Er zijn verschillende leden van de VDH geïnterviewd maar ook inwoners van Hoogland(-West) die geen neventaken bekleden in het dorp. Studenten van de Hogeschool Utrecht hebben verschillende gesprekken met jeugd uit Hoogland gevoerd. De onderzoekers streefden ernaar om een representatief beeld te verkrijgen van de mening van inwoners met verschillende leeftijden. De resultaten en conclusies zijn passend voor de hierboven beschreven groep geïnterviewden.

In het onderzoek zijn tien thema's als rode draad gebruikt. Respondenten hadden tijdens het interview de mogelijkheid om op drie thema's naar keuze in te gaan. De argumenten voor deze keuzes zijn niet geregistreerd. De keuze voor de thema's deed men op basis van raakvlak en/of affiniteit. Deze manier van werken is tussentijds aan de VDH voorgelegd. Tijdens de afname van de interviews is er gebruik gemaakt van de 'Appreciative Inquiry'. Door gebruik te maken van deze methodiek ontstaat er een zoektocht naar een positieve verandering. Alle respondenten leveren hierdoor een actieve bijdrage aan het onderzoek. In dit type onderzoek is er focus op eventuele samenwerkingen tussen mensen en organisaties (Tjepkema, Verheijen, & Kabalt, 2016).

Om alle informatie uit de interviews goed te kunnen registreren, zijn er meetinstrumenten gebruikt. Tijdens de interviews is er gebruik gemaakt van een topic formulier en zijn er geluidsopnamen gemaakt. De geïnterviewden hebben in de geluidsopname toestemming gegeven voor de opname van het gesprek en gebruik voor onderzoek. Alle interviews zijn samengevat en uitgeschreven, zodat de analyse navolgbaar is.

De interviews zijn thematisch geanalyseerd. Hierbij is gewerkt met Inductieve – Iteratieve codering (Bryman, 2008). Op basis hiervan zijn er een aantal aandachtsgebieden uitgewerkt: 1) Waar is men trots op, 2) Kenmerken en ervaringen wonen in Hoogland, 3) Wat ervaart men als probleem, 4)

Wensen, 5) Welke rol ziet men voor de VDH en 6) Wat kan men zelf betekenen. De input van deze analyse is gedeeld tijdens de focusgroep op 30 november 2020 in dorps huis De Neng te Hoogland.

De validiteit van het onderzoek is geborgd door de verkregen informatie met de betrokken onderzoekers te verkennen en te verdiepen. In het onderzoek zijn de interviews op een half-gestructureerde wijze afgenomen met behulp van een topiclijst. Op deze wijze hebben de respondenten ruimte gekregen voor een eigen inbreng in het interview en wordt er een zo volledig mogelijk beeld gegeven van de onderzochte werkelijkheid. Om vast te stellen of de uitkomsten een waar beeld geven van de situatie en de gewenste situatie is er triangulatie toegepast. Er zijn meerdere onderzoekers ingeschakeld om de analyse te doen van de open interviews (Migchelbrink, 2019). Om de betrouwbaarheid van het onderzoek te vergroten hebben er tussentijds controle momenten plaatsgevonden. Inzichten en ontdekkingen werden besproken en schriftelijk vastgelegd.

Na de afgenomen en geanalyseerde interviews is er een focusgroep belegd. Iedereen kon deelnemen aan de focusgroep die georganiseerd werd in Hoogland. Bij de focusgroep waren 12 betrokkenen aanwezig. Bij de focusgroep waren vier leden van de VDH, drie afgevaardigden van de gemeente Amersfoort, één vertegenwoordiger namens Indebuurt033. De rest van de aanwezigen waren inwoners uit Hoogland. Een aantal genodigden waren live aanwezig in dorps huis De Neng, een deel van de genodigden waren aanwezig via Microsoft Teams. Onder leiding van de onderzoekers zijn de uitkomsten van het onderzoek gepresenteerd. In een drietal dialoogtafels is er ingaan op de ervaringen, wensen en acties waar de VDH aandacht aan dient te geven.

In de tweede fase hebben de onderzoekers de conclusies uit het Hu rapport aan 11 inwoners voorgelegd (zie bijlage 2). Men kon aangeven in welke mate men zicht herkent in de beschreven conclusies, zodat er een directe en eerlijke vergelijking (confirmation/bevestiging) gemaakt kan worden met de resultaten van het HU-onderzoek als referentie. Op deze wijze krijgt de VDH inzicht in de mate waarin de conclusies breed gedragen worden onder de inwoners van Hoogland (zie bijlage 3).

Vervolgens zijn er 10 interviews afgenomen bij inwoners die geen lid zijn van de VDH. Daarnaast is er 1 interview afgenomen met een inwoner die recent lid is geworden van de VDH. In deze gesprekken zijn de inwoners bevraagd op alle thema's uit de beleidsvisie van de Gemeente Amersfoort. Doel van de aanvullende gesprekken was meer inzicht te krijgen in hoe de VDH vorm dient te geven aan de thema's uit de beleidsvisie. De interviews dienen een trigger te zijn met het oog op de toekomst. De resultaten van het onderzoek moet het bestuur van de VDH handvatten bieden om burgerparticipatie gerichter vorm te geven. De dorpsvisie uit 2012, zal met behulp van de ideeën van de bewoners worden geactualiseerd.

De geïnterviewde inwoners zijn geen lid van de VDH en in veel gevallen ook niet bekend met de VDH.

De geïnterviewde inwoners hebben per punt aangegeven wat volgens hen aandacht vraagt met het oog op de toekomst en welke rol zij daarbij zien voor de VDH.

Door gezamenlijk de resultaten te bespreken is het mogelijk geweest inzichten te verwerven in relevante factoren voor een serie aanbevelingen om de dorpsvisie uit 2012 te kunnen actualiseren. Tegelijkertijd zijn hiermee de eerste stappen gezet om draagvlak te creëren voor mogelijke oplossingsrichtingen. De resultaten van de gesprekken en de focusgroep gesprekken zijn opgenomen in het hoofdstuk 5.

5. Resultaten fase 1 & 2

Resultaten fase 1:

In de resultaten uit fase 1 zijn de punten onderverdeeld per thema opgenomen die naar voren kwamen uit de analyse. De genoemde punten zijn besproken in de focusgroep. Tijdens de focusgroep zijn verschillende onderwerpen kracht bijgezet of gerectificeerd. Dit is vervolgens ook opgenomen in de resultaten. Elk thema bestaat uit een aantal onderdelen die weer kunnen worden gecategoriseerd in positief (+), negatief (-) of neutraal (/). In de tabel zijn alle resultaten overzichtelijk opgenomen (tabel 1), vervolgens wordt er per thema op ingegaan.

Thema	Onderdeel
Wonen	(+) Veel tevredenheid over het wonen. (+) Jongeren bewegen zich meer fluïde in en rondom het dorp. (-) Weinig/geen passende woningen voor starters, studenten en senioren. (-) Woningen zijn duur. (/) Hoogland is een wit dorp.
Werken	(+) Voldoende bijbanen voor studenten in of rondom het dorp. (/) Hooglanders werken voornamelijk buiten het dorp.
Verkeer en vervoer	(-) Verkeerssituatie Hamseweg. (-) Verkeerssituatie Zevenhuizerstraat. (-) Overlast van vrachtauto's bij laad- en losplekken supermarkten. (-) In Hoogland-West is veel landbouwverkeer.
Veiligheid	(+) Hooglanders voelen zich veilig in het dorp. (+) Kinderen kunnen veilig spelen in het dorp.
Natuur	(-) De toegenomen recreatieve drukte in de natuur ervaart men als knelpunt. Met name in Hoogland-West.
Milieu	(+) VDH lijkt veel in te zetten op het milieu.
Water	(-) Niet een onderwerp wat veel speelt in Hoogland.
Duurzaamheid	(+) Veel kennis bij de VDH aanwezig over verduurzaming.
Cultureel Erfgoed	(+) Jongeren zijn trots op het dorpsfeest en het carnavalsfeest. (+) Veel lokale vrijwilligers aanwezig in het dorp. (-) Veel polarisatie als het gaat over de annexatie van Hoogland. Jongere inwoners lijken hier verschillend tegenover te staan.
Sport	(+) Veel te kiezen als het over sport gaat. (-) Onzekerheden over het zwembad.

(Tabel 1.)

Wonen:

De inwoners van Hoogland lijken trots te zijn op hun dorp. Inwoners ervaren een grote ons kent ons cultuur. Inwoners geven aan dat het vinden van een koopwoning of (sociale) huurwoning lastig is. Met name jongeren die op zoek zijn naar starterswoningen en ouderen die behoefte hebben aan een gelijkvloerse woning geven aan geen woningen in Hoogland te vinden. Deze groep lijkt ook meer behoefte te hebben aan nieuwe woningen in Hoogland. Over het algemeen zijn de inwoners van Hoogland niet tegen het bouwen van nieuwe woningen. Wel zien de inwoners het liefste dat er gebruik wordt gemaakt van bestaande gebouwen. Voornamelijk het eventueel bouwen van hoogbouw is niet gewenst door de inwoners van Hoogland. Uit het onderzoek komt naar voren dat Hoogland een wit dorp is. In het dorp zijn weinig inwoners met een migratieachtergrond. Jongeren lijken zich meer fluïde te gedragen in en rondom het dorp. Jongeren lijken meer buiten de dorpsgrenzen te denken en minder een drempel te voelen om daar te gaan wonen, werken, af te spreken met vrienden of een sport te beoefenen.

“Voor jongeren zou er meer woningen of jongerenhuisvesting moeten koen.”

“Ik denk wel dat er meer woningen die levensloopbestendig zouden kunnen/moeten zijn voor de vergrijzende bevolking.”

“Wonen in Hoogland is gewoon vol. Vol betekent voor mij zeg maar de kinderen die er nu zijn hebben geen plek. Als ik nu wil verhuizen in Hoogland dan is het heel lastig want er staan geen woningen te koop.”

Werken:

De meeste Hooglanders werken buiten Hoogland. Zij ervaren dit niet als probleem, Hoogland kent een centrale ligging met goede uitvalswegen. Jongeren hebben voldoende bijbanen in Hoogland. Ondanks dat jongeren aangeven dat er genoeg bijbanen zijn lijkt het veel voor te komen dat jongeren na hun studententijd buiten het dorp gaan werken. Ook zijn er jongeren die bijbaantjes hebben buiten het dorp.

“Er is mogelijkheid tot werken bij supermarkten, paar restaurants/eetgelegenheden. Verder maar weinig. “

Verkeer en vervoer:

Het onderwerp verkeer en vervoer is een veel besproken onderwerp. Hooglanders ervaren verschillende situaties in en rondom het dorp. De Zevenhuizerstraat en de Hamseweg worden als druk ervaren. Automobilisten lijken zich op deze wegen niet aan de snelheid te houden. Bewoners geven aan dat ze niet het idee hebben dat de drukte voortkomt uit sluipverkeer. Wel zou er sluipverkeer zijn in Hoogland-West. Ook de bocht bij de Noot wordt ervaren als druk en onoverzichtelijk. Bewoners verwachten dat de reconstructie aan de Zevenhuizerstraat en Hamseweg waarschijnlijk al problemen zal wegnemen. Bewoners willen het openbaar vervoer graag behouden in het dorp. Ook wordt er gebruik gemaakt van leenauto's. Op dit moment zijn er nog geen leenfietsen te vinden in het dorp. Verder wordt ook het kruispunt bij bakkerij Van de Kletersteeg genoemd als druk en gevaarlijk. Ten slotte is de laad- en los plek bij de verschillende supermarkten

krap en onoverzichtelijk. Inwoners ervaren dit vooral bij het inrijden en het draaien van vrachtauto's. Inwoners van Hoogland geven aan dat er veel autoverkeer is in Hoogland wat prima met de fiets gedaan zou kunnen worden. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het ophalen of brengen van kinderen uit de school. In Hoogland-West ervaart men veel hinder van de grote tractoren, zij rijden hard.

Veiligheid:

In de dorpsvisie van 2012 werd aangegeven dat Hooglanders zich veilig voelen in Hoogland. Dit lijkt nog steeds het geval te zijn. Bewoners geven aan dat de ons kent ons mentaliteit hierin een rol speelt. Het kennen van de mensen om je heen geeft een gevoel van veiligheid.

“Ik voel mij snel veilig eigenlijk. Omdat je veel mensen kent. Dus stel er gebeurt iets dan is er altijd wel iemand.”

“In de woonwijken kunnen kinderen zeker veilig spelen.”

Natuur:

Natuur is voor veel bewoners een belangrijk onderwerp. De inwoners zien het dorp als landelijk en groen. In de dorpsvisie van 2012 kwam naar voren dat inwoners dit niet zo ervaren. Wel vinden de inwoners van nu het landelijke en groene karakter afnemen. Sommige inwoners geven aan dat het wel minder is geworden. Hoogland-West wordt nog steeds gezien als de groene long van Hoogland. Inwoners komen hier graag om te recreëren. Wel zijn er veel zorgen over het gebied. Het wordt er drukker en het landschap verandert omdat er huizen worden gebouwd. Inwoners zien dit als vervelend. Inwoners van Hoogland snappen wel de druk voor het bouwen van huizen. Ook zou er druk zijn van windmolens die op afstand te zien zouden zijn.

Milieu:

Binnen de dorpsgemeenschap is er veel kennis over het milieu en zijn er verschillende inwoners die zich hier hard voor maken. Ook weten alle Hooglanders het afvalstation te vinden. Inwoners geven aan niet veel te weten over dit thema. Het onderwerp lijkt bij de gemiddelde inwoner niet echt te spelen. Bij de glasverzamelpunten ligt veel kapot en te groot afval wat niet in de glasbak past. Dit wordt als vervelend ervaren.

“Scheiden van afval is soms lastig. Wat moet in welke bak? Wat moet naar ROVA? “

Water:

Dit is een niet veel gekozen onderwerp in het onderzoek. De inwoners hebben hier weinig beeld bij. Er wordt gesproken over de Eem waar het afgelopen jaar veel recreanten naar toe trekken. Hier lijkt een toename van zwerfafval te zijn. Inwoners ervaren dit als vervelend. Deze toename van (jonge-) recreanten zou kunnen komen door het coronavirus. In het dorp zelf is niet veel water, ook lijken inwoners in tijden van droogte niet zuinig om te gaan met water. Ook lijkt het hemelwater en vuil

water zich in Hoogland met elkaar te vermengen. Hier zou voor Hoogland nog een kans liggen. Dit zou de waterzuivering weer werk schelen.

“De Eem daar geniet ik van. Wel jammer dat het zo’n bende kan zijn in de zomer.”

“Ik laat mijn kinderen het belang van water zien, zelf heb ik een regenton geplaatst.”

Duurzaamheid:

De gesproken VDH leden hebben over dit onderwerp veel kennis en kunde. Bij de inwoners speelt dit wat minder. Het onderwerp wordt in de gesprekken snel geassocieerd met het scheiden van afval. Over de afvalorganisatie zijn verschillende wensen. Sommige inwoners hebben te weinig ruimte voor restafval en vinden dat deze niet frequent wordt opgehaald. Ook lijkt niet iedereen zijn afval netjes te scheiden en ligt er geregeld afval op straat. Dit wordt dan opgeruimd door de inwoners. Een andere invalshoek is een onderwerp wat in het verlengde kan staan met het thema water. Er zou in het dorp gebruik gemaakt kunnen worden van stukken groen waar het hemelwater langzaam de grond in kan filteren. Deze stukken groen zouden meehelpen aan de vergroening en zouden dusdanig kunnen worden ingericht dat er meer insecten op af komen. Dit zou de diversiteit van de flora en fauna van Hoogland kunnen verbeteren.

“Merk dat de VDH veel met duurzaamheid bezig is, denk aan het zonnepanelen installatie project.”

Cultureel Erfgoed:

Dit is een veelbesproken onderwerp in Hoogland. Jongere inwoners lijken meer te verwijzen naar het dorpsfeest en het carnaval wat het dorp uniek lijkt te maken. Een terugkerende reden wat deze twee feesten zo bijzonder maakt is de ontmoeting met mensen die in Hoogland wonen maar ook de mensen die er ooit gewoond hebben en speciaal voor deze evenementen weer een keer op bezoek komen. Oudere inwoners hebben meerdere culturele aanknopingspunten. De grafsteen waarbij de annexatie van het dorp wordt herdacht speelt overduidelijk meer bij de oudere generatie dan bij de jongere generatie. Ook Hoogland-West wordt genoemd als cultureel erfgoed. De gedenknaald is een veel genoemde plek. Hier worden jaarlijks de slachtoffers van de tweede wereldoorlog herdacht.

“Het dorpsfeest is een mooi feest, het is een groot feest het is goed georganiseerd. Ik hoop dat het blijft.”

“Ik ga niet zeggen dat we nog zelfstandig moeten zijn want dat is onzin. We zijn een wijk van Amersfoort. Ik denk dat het vooral belangrijk is dat je je eigen identiteit behoudt.”

Sport:

Er is veel te doen in Hoogland als het gaat om sport. Jongeren lijken ook in dit opzicht zich meer fluïde te bewegen. Is er een sport niet in Hoogland dan zoeken ze het wel in Amersfoort. Ook voor ouderen zijn er genoeg sportvoorzieningen. Als er een sport of vereniging nog niet is in Hoogland dan wordt het wel opgericht door de inwoners. Er zijn wel zorgen over het zwembad. Deze is niet altijd open. Bewoners van Hoogland zien dit zwembad als echte ontmoetingsplek en zouden het vervelend vinden als deze verdwijnt. Tijdens het dorpsfeest zou nog ingezet kunnen worden op meer verbinding door middel van sport.

“Sportdag. Meer doen met samen bewegen. Bij dorpsfeest, zes kamp.”

Resultaten fase 2:

De resultaten uit fase 2 zijn samengevat weergegeven. De geïnterviewde kon per thema de eigen mening en visie benoemen. De onderzoeker heeft de thema's, beschreven in de beleidsvisie van de gemeente Amersfoort, geïllustreerd met voorbeelden en citaten uit fase 1. Vervolgens is de geïnterviewde gevraagd welke rol hij of zij per thema ziet voor de VDH en welke acties de VDH dient te ondernemen met het oog op de toekomst.

In het hiernavolgende volgt een samenvatting van de uitkomsten van de interviews uit fase 2.

Wonen:

Uit de interviews komt sterk naar voren dat vraag en aanbod niet op elkaar aansluiten. Jongeren geven aan graag in Hoogland te willen blijven wonen. Zij kunnen echter geen passende woonruimte vinden. De huurprijs is veelal te hoog. Vrijgekomen koopwoningen blijken onbetaalbaar.

Er is een gebrek aan betaalbare tussenwoningen.

Veel ouderen wonen in een gezinswoning, vroeger kon men doorstromen naar seniorenwoningen, dit aanbod is zeer beperkt.

Inwoners die geen woonruimte kunnen vinden, trekken weg uit Hoogland. Mensen van buiten betrekken de duurdere woningen. Dit is van invloed op de sociale cohesie.

Uit de interviews komt naar voren dat men het wenselijk acht dat er meer passende woonruimte gerealiseerd dient te worden. Men geeft duidelijk aan dat dat niet in Hoogland West dient plaats te vinden. De jongere generatie geeft wel aan dat hoogbouw niet uit te sluiten valt met het oog op de toekomst. Als je Hooglanders in Hoogland wilt houden, dien je passend te bouwen.

Werken:

Uit de interviews komen de Hooglanders naar voren als ondernemend. Men gunt werkzaamheden aan elkaar. Mond op mond reclame is daarbij van groot belang. Voor slimme doeners is er veel werk in Hoogland. Dat geldt niet voor alle domeinen. De geïnterviewden geven aan dat er voldoende

werkgelegenheid is in de regio. Hoogland kent een centrale ligging en is goed bereikbaar, dat maakt dat men reizen voor werk niet als belemmering ervaart.

Men vindt het belangrijk dat er voldoende werkplekken zijn in Hoogland voor ZZP'ers.

Detailhandel kent voldoende aanbod. De leegstand in winkelpanden wordt wel door verschillende inwoners benoemd als uitdaging. Goed om te kijken of je deze panden een andere bestemming kunt geven.

Grote bedrijven ziet men niet in Hoogland. Men ziet daar ook geen ruimte voor. De vraag is wat wil je creëren? Werkgelegenheid? Of woonruimte?

Uit de interviews komt ook naar voren dat Hooglanders veel vrijwilligers werk doen en dat een groot deel van de inwoners met pensioen is.

Verkeer en vervoer:

In elk interview worden de verschillende bekende hotspots benoemd. De Hamseweg en Zevenhuizerstraat worden in elk gesprek als knelpunt benoemd. Uit de interviews komt sterk naar voren dat dit een thema is wat de inwoners erg bezighoudt. Er komen verschillende standpunten en visies naar voren. Veel inwoners zijn onvoldoende op de hoogte van de intenties en plannen m.b.t. verkeer en vervoer.

Veiligheid:

Uit het onderzoek komt naar voren dat de inwoners zich veilig voelen in Hoogland. De sociale cohesie speelt hierbij een belangrijke rol! Er wordt opgemerkt dat er tijdens de feesten en evenementen geen conflicten zijn.

Overlast door jongeren wordt genoemd. Enkele voorbeelden uit het verleden worden aangehaald, men noemt daarbij gelijk op welke wijze deze zijn aangepakt.

De vijver wordt wel genoemd als overlast gevende locatie. Jongeren komen vissen op karpers, laten rommel achter en vallen burens lastig, door het gooien van eieren tegen de ramen. Het zou hierbij gaan om jongeren uit Nieuwland. De wijkagent is hier druk mee.

Natuur:

Uit de interviews in fase 2 komt een ander beeld (dan uit fase 1) naar voren m.b.t. Hoogland West. Dit gebied wordt nog steeds gezien als de groene long van Hoogland, maar met duidelijk oog voor het belang van de agrariërs. De toename van recreanten en de bouw van nieuwe woningen zijn een punt van zorg. Men herkent hier de landelijke tendens. Hier ligt een kans om de dialoog aan te gaan met de gebruikers, de belangen met het oog op de toekomst in kaart te brengen en samen te zoeken naar een duurzame bestemming van het gebied. Veel inwoners van Hoogland staan voor de belangen van de agrariërs. Juist hun aanwezigheid is van grote waarde voor de identiteit van Hoogland.

Milieu; groen en openbare ruimte

Uit de interviews komt naar voren dat men aandacht heeft voor zonnepanelen en windmolens. De voor- en nadelen van windmolens leven op dit moment erg sterk. De locatie langs de Eem roept wisselende reacties op. Men noemt het uitzicht, slagschaduw en geluid als nadeel. Men vindt het belangrijk dat goed onderzocht dient te worden waar men windmolens kan plaatsen, met zo min mogelijk overlast voor omwonenden en natuur.

Zonnepanelen worden door alle geïnterviewden als voorbeeld genoemd. Kijk waar ruimte is en pas deze in het landschap in. Voorbeeld uit Drenthe wordt genoemd, in de tussenberm van de snelweg.

Men geeft ook aan dat het thema onvoldoende leeft onder alle inwoners. Veel inwoners hebben een houtkachel en dat is slecht voor het milieu/gezondheid.

Men heeft aandacht voor de eigen leefomgeving. Troep wordt opgeruimd. De tuinen noemt men veelal netjes met veel tegels en kunstgras. Er wordt ook de oproep gedaan om de tuinen minder netjes te laten zijn, geef ruimte aan insecten! Neem een regenton, gebruik regenwater voor de tuin.

Lokaal produceren en verkopen van voeding heeft ook een positief effect op duurzaamheid.

Water:

Het thema water heeft op verschillende manieren aandacht onder de geïnterviewden. In en om huis let men op het gebruik van water. Met name dat wat zichtbaar is heeft aandacht. De inwoners geven aan dat een dialoog over het thema water zeer welkom zou zijn.

Duurzaamheid:

Het thema duurzaamheid leeft onder de inwoners die geïnterviewd zijn. Men heeft met name aandacht voor die initiatieven waar men zelf invloed op heeft. Waardevol is om te horen dat men verschillende ideeën heeft over de wijze waarop het thema duurzaamheid meer aandacht kan krijgen in Hoogland.

Cultureel erfgoed:

Alle geïnterviewden kunnen voorbeelden noemen van cultureel erfgoed. Men is positief over de wijze waarop het cultureel erfgoed bijdraagt aan de identiteit en de sociale cohesie in het dorp. De geïnterviewden vinden het belangrijk dat het cultureel erfgoed behouden blijft. Hier ziet men een belangrijke taak in voor de VDH.

Sint Caecilia wordt door veel geïnterviewden genoemd als een belangrijke waarde. Men noemt de vieringen, de impact op de inwoners. Een mooi voorbeeld waar jongeren en ouderen samenkomen.

De kerken worden ook veel genoemd. Men noemt het een plaats voor de geloofsgemeenschap, om samen te komen, te vieren, te gedenken en als cultureel erfgoed met een sterk verbindend karakter.

In de eerste ronde interviews viel op dat de Martinuskerk als cultureel erfgoed en beeldbepalend monument voor het dorp niet eens werd genoemd! Ook niet de jaarlijkse St. Maarten optocht voor de kinderen; hiermee wordt de kloof jong/oud inderdaad zichtbaar.

Sport:

Uit de interviews komt naar voren dat de inwoners van Hoogland tevreden zijn over de mogelijkheden om te sporten! Samen sporten en het lid zijn van een sportvereniging werkt verbindend en draagt bij aan gemeenschapsvorming.

Het zwembad is in alle gesprekken aan bod gekomen. De geïnterviewden vinden het belangrijk dat het zwembad behouden blijft. Als gebruikers noemt men kinderen en ouderen.

Iedere geïnterviewde geeft aan dat het zwembad behouden dient te blijven! Men vindt het lastig om een inschatting te maken of het zwembad herbouwd dient te worden of gerenoveerd dient te worden. De kosten spelen daarbij een rol.

Als aandachtspunt noemt men de Sportlaan bij het zwembad. Hier rijden veel auto's wat kan leiden tot gevaarlijke verkeerssituaties.

Overige resultaten:

Er zijn verschillende resultaten in het onderzoek naar voren gekomen die niet genoemd zijn in de hierboven genoemde thema's. Deze resultaten zijn niet gerelateerd aan een specifiek onderwerp maar zijn wel noemenswaardig.

Jongeren geven aan niet altijd een duidelijk beeld te hebben wat de VDH is en waar het voor staat. Dit lijkt ook terug te komen bij iets oudere inwoners van Hoogland. Ook lijkt er een wij-zij cultuur te zijn ontstaan tussen de jongere en oudere inwoners van Hoogland. Onderliggend zijn de verschillen in behoeften en waarde die men hecht aan vieringen, evenementen, verenigingsleven, beschikbare tijd en bestuursfuncties.

Inwoners die de VDH niet kennen, hebben onvoldoende beeld bij de rol die de VDH zou kunnen vervullen. Zij geven aan dat er veel vragen leven onder de inwoners. Wat zijn de mogelijkheden? Men heeft behoefte aan het delen van informatie. Men is het erover eens dat de VDH de onderwerpen kan agenderen. De vraag is ook in welke mate inwoners inspraak en invloed hebben op het beleid van de gemeente Amersfoort en op welke wijze de VDH de belangen van de inwoners van Hoogland kan vertegenwoordigen.

Inclusie:

Het thema inclusie werd niet expliciet genoemd in de dorpsvisie 2012. Tijdens de gesprekken komt echter meerdere malen naar voren dat Hoogland een eigen identiteit heeft en dat veel inwoners zich daarmee verbonden voelen. Men is trots op de nuchterheid, het klaar staan voor elkaar en de sociale betrokkenheid.

Men merkt ook op dat de identiteit aan verandering onderhevig is. Dat heeft te maken met het feit dat veel Hooglanders geen passende woonruimte kunnen vinden en elders gaan wonen. De vrijgekomen huizen worden veelal gekocht door mensen uit de regio. Niet elke nieuwkomer zoekt aansluiting bij de feesten, evenementen en het verenigingsleven.

Niet iedere Hooglander voelt zich verbonden met de identiteit van het dorp. Meer diversiteit is wenselijk. Hierbij noemt men diversiteit in achtergrond, leeftijd, opleidingsniveau en cultuur.

De interviews laten verschillende ideeën en visies zien t.a.v. het actief inzetten op meer inclusie.

6. Conclusie

De onderzoeksvraag die centraal stond tijdens het onderzoek: Welke gewenste ontwikkelingen met betrekking tot de thema's wonen, werken, cultureel erfgoed, verkeer en vervoer, sporten, water, milieu, natuur, duurzaamheid en veiligheid hebben bewoners van Hoogland de komende jaren voor ogen voor hun dorp en hoe wijkt dat af van de huidige situatie? In de conclusie nemen we fase 1 en 2 samen.

Wonen: Alle gesproken inwoners zijn tevreden over het wonen in Hoogland. Inwoners voelen zich er veilig en ervaren het als prettig dat de stad Amersfoort in de buurt is. Er zijn veel zorgen over het huidig woningaanbod. Er komen te weinig betaalbare koopwoningen vrij. Daarnaast is er onvoldoende passend aanbod. Het vinden van een koop- of (sociale)huurwoning is zeer lastig. Veel ouderen wonen in een gezinswoning, doorstroom naar een seniorenwoning is bijna onmogelijk. Een jongere generatie geeft aan hoogbouw niet uit te willen sluiten, als dat kan helpen om in Hoogland te kunnen blijven wonen. Belangen botsen. Mensen (van buiten Hoogland) met vermogen kopen de vrijgekomen woningen, dat maakt dat Hooglanders buiten de boot vallen. Leegstaande (winkel) panden bieden wellicht mogelijkheden voor woonruimte.

Werken: De meeste inwoners van Hoogland werken buiten het dorp, met uitzondering van jongeren. Deze groep heeft vaker een bijbaantje in het dorp zelf. Er zijn geen specifieke wensen over het thema werken. In Hoogland gunt men werkzaamheden aan elkaar. In de regio is voldoende werkgelegenheid. Vanwege de centrale ligging van Hoogland ervaart men reizen voor werk niet als probleem. De detailhandel kent voldoende aanbod.

Verkeer en vervoer: Inwoners maken zich voornamelijk zorgen over de Hamseweg en de Zevenhuizerstraat. Hier zijn verschillende verkeerssituaties die als onplezierig of zelfs gevaarlijk worden omschreven. Ook de toenemende drukte in Hoogland-West (agrarisch gebied) van recreatief verkeer en sluipverkeer ervaren de inwoners als een thema waar iets aan gedaan dient te worden. Niet elke inwoner heeft zicht op de interventies (verkeersdrempels, 30 km zone) om de hotspots veiliger te maken. De inwoners zijn positief over het openbaar vervoer.

Veiligheid: De inwoners van Hoogland voelen zich veilig in het dorp. De sociale cohesie speelt hierin een belangrijke rol. De inwoners signaleren wel verschillende vormen van overlast door jongeren. Men verwacht dat het aanbieden van activiteiten door de Neng de jongeren kan helpen hun energie kwijt te kunnen.

Natuur: Volgens de inwoners een belangrijk onderwerp waarin vooral Hoogland-West wordt genoemd als groene long van het dorp. De inwoners benadrukken de agrarische functie van Hoogland-West. De toegenomen recreatie en woningbouw zetten druk op dit gebied. De inwoners staan voor de belangen van de agrariërs, hun aanwezigheid is van groot belang voor de identiteit van Hoogland. De grootste wens is dat de natuur in en rond Hoogland geen plaats hoeft te maken voor de eventueel te bouwen woningen.

Milieu; groen en openbare ruimte: Een onderwerp wat bij een niche publiek binnen de gemeenschap speelt. Niet alle inwoners lijken op de hoogte te zijn van de spelende ontwikkelingen

rondom dit thema in het dorp. Zonnepanelen en windmolens worden door de inwoners genoemd als voorbeeld in de context van milieu. Tegelijkertijd roept dit ook vragen op over de mogelijke effecten op het gebied van duurzaamheid en mogelijke voor- en nadelen. Inwoners hebben aandacht voor de eigen leefomgeving. Bewonersinitiatieven zouden meer met elkaar gedeeld kunnen worden, op deze wijze kan men van elkaar leren en samen onderzoeken welke initiatieven een positieve impact hebben op het milieu.

Water: Dit thema heeft met name aandacht in de eigen leefomgeving. Inwoners geven aan dat een dialoog over waterbeheer in Hoogland wenselijk zou zijn. Welke initiatieven bestaan er al, welke keuzes kan men maken en wat zijn daar de effecten van?

Duurzaamheid: Binnen de VDH lijkt hier veel kennis over aanwezig te zijn. Bij de inwoners van Hoogland speelt het thema met name in de eigen leefomgeving, op de gebieden waar men zelf invloed op heeft. Inwoners geven verschillende suggesties over de wijze waarop duurzaamheid meer onder de aandacht gebracht kan worden in Hoogland.

Cultureel Erfgoed: Inwoners zijn positief over de wijze waarop het cultureel erfgoed bijdraagt aan de identiteit en sociale cohesie van Hoogland. Voorbeelden van waardevol cultureel erfgoed die men noemt zijn de Martinuskerk, de Inham, Sint Caecilia, het dorpsfeest en de carnavalsviering. De gezamenlijke vieringen, activiteiten en locaties dragen bij aan verbinding en saamhorigheid in Hoogland. Het monument over de annexatie van Hoogland speelt vooral onder de oudere inwoners van Hoogland een belangrijke rol.

Sport: Er zijn veel mogelijkheden om sporten te beoefenen in en rondom Hoogland. De inwoners vinden het belangrijk dat het zwembad blijft bestaan. Samen sporten en lid zijn van een sportvereniging draagt bij aan de ontmoeting tussen de inwoners van Hoogland.

Overige resultaten: De eigen identiteit van Hoogland staat onder druk. Er lijkt een kloof te zijn ontstaan tussen de jongere en de oudere inwoners van Hoogland. Onder de jongere generatie bestaat veel onzekerheid of zij in de toekomst in Hoogland kunnen blijven wonen. Dat maakt dat zij anders staan t.o.v. hoogbouw en wel of niet bouwen in het groen. Verschillende generaties kijken verschillend naar de wijze waarop alle inwoners van Hoogland zich betrokken kunnen voelen bij de gemeenschap. Inzetten op meer verbondenheid is een veelgehoorde wens.

7. Aanbevelingen voor de VDH

Op basis van de resultaten van het onderzoek kunnen verschillende aanbevelingen aan de VDH worden beschreven. Er zijn een paar thema's waar duidelijke wensen van de inwoners naar voren kwamen. Deze thema's zijn opgenomen in het hoofdstuk aanbeveling. De aanbevelingen komen voort uit de analyse en de dialogische gesprekken. Een aantal aanbevelingen zijn tot stand gekomen naar aanleiding van de overige resultaten.

Aanbeveling 1: Wonen:

Wonen is een thema wat bij elke inwoner een verschillende wens oproept. Twee wensen die verschillende keren naar voren kwam in het onderzoek zijn de (1) starterswoningen voor jonge gezinnen of alleenstaanden (2) en de ontbrekende seniorenwoningen voor het vergrijzende deel van Hoogland. De VDH kan zich hiervoor hard maken, door de thema's te agenderen bij de gemeente Amersfoort en een lange termijnvisie op te stellen. De VDH kan voorstellen doen welke plekken wel beschikbaar zouden kunnen worden gesteld voor nieuwbouw. Op deze manier werkt de VDH toekomstgericht en heeft de VDH meer invloed op de wensen van haar inwoners en acteren ze niet op de waan van de dag. De wens van de inwoners is dat er zorg wordt gedragen voor betaalbare woningen en dat er een goede doorstroom gerealiseerd wordt.

De VDH kan het contact tussen de jongere en oudere generatie faciliteren. Op deze wijze kan zij een beeld verkrijgen van de verschillende behoeften, wensen en ideeën.

De VDH is goed georganiseerd. Men heeft zicht op historie en toekomst. De VDH kan stevig inzetten op behoud van Hoogland West.

Aanbeveling 2: Werken:

De vraag aan de VDH is of er voldoende werkplekken zijn voor starters en ZZP'ers? Denk daarbij aan het huren van een spreekkamer.

Aanbeveling 3: Verkeer en vervoer:

Er is in Hoogland veel te doen rondom het verkeer en de verkeersveiligheid. Inwoners maken zich zorgen om de toenemende drukte. De VDH zou kunnen onderzoeken wat de verkeersintensiteit is en op welke manier inwoners gebruik maken van de auto's die zorgen voor de drukte. Op deze manier kan er ingespeeld worden op het type verkeer. Ook zou er ingezet kunnen worden op het gebruik van de fiets bij het ophalen of brengen van kinderen naar school of om te reizen naar het werk. De VDH kan hier een adviserende en stimulerende rol in spelen.

De verkeersdrukke in Hoogland-West is toegenomen. De belangen van de gebruikers botsen regelmatig. VDH kan bijdragen aan het informeren van de inwoners over genomen initiatieven. Evalueer genomen initiatieven en deel de uitkomsten met de inwoners.

De informatie op de VDH-site maakt nieuwsgierig. Wat gebeurt er, op welke wijze kun je als inwoner invloed uitoefenen? Wat de VDH doet m.b.t. verkeer is niet voor ieder inwoner helder.

Aanbeveling 4: Veiligheid:

VDH mag meer zichtbaar zijn op het punt overlast gevende jongeren. Belangrijk om de signalen van bewoners te ontvangen. Dit kan bijdragen om patronen sneller helder te krijgen. Het thema veiligheid kan meegenomen worden in de gesprekken met de gemeente. Belangrijk om te bespreken wat men gezamenlijk met de gemeente, de wijkagent en het jongerenwerk kan ondernemen om proactief te acteren op mogelijke overlast in de toekomst.

Aanbeveling 5: Natuur:

Voor het thema Natuur zou een lange termijnvisie kunnen bijdragen aan de behartiging van de wensen van de inwoners. VDH kan de inwoners van Hoogland samenbrengen d.m.v. thema-avonden.

Peil bij de boeren wat hun plannen en wensen zijn, kom op die manier tot een gezamenlijke visie voor de toekomst m.b.t. het thema natuur en wat het effect is van woningbouw in die natuur.

Aanbeveling 6: Milieu, groen en openbare ruimte:

Betrek en informeer de inwoners tijdig over plannen m.b.t. de bouw van windmolens.

De petitie windmolens was niet bij iedereen bekend. VDH kan een rol spelen in de communicatie m.b.t. dergelijke initiatieven. De VDH kan het thema agenderen. Laat inwoners initiatieven delen die impact hebben. Op deze wijze krijgt men zicht op dat wat de burger zelf kan doen en wat het effect daarvan is.

VDH kan gemeenschapszin stimuleren. Samen staan voor die thema's die van belang zijn voor de inwoners. Mienskip¹ (Friesland) wordt genoemd.

De gemeente Amersfoort wil Hoogland aansluiten op het warmtenet en daarmee Hoogland gasvrij maken. Veel inwoners weten niet goed of de woningen van het gas af moeten. Wat zijn de consequenties van de keuzes die de gemeente maakt, maar ook die de inwoners zelf kunnen maken?

Aanbeveling 7: Water:

Er liggen kansen voor de VDH om inwoners te informeren over het thema water. D.m.v. een dialoog bewust worden van de gevolgen van gedrag en keuzes die inwoners maken.

De gemeente Amersfoort heeft hier ook aandacht voor. VDH hoeft niet alles over te doen.

VDH kan in kaart brengen welke initiatieven er lopen en welke men kan aanvullen.

Laat mensen delen in lopende initiatieven. Wat kan men van elkaar leren? Welke initiatieven hebben daadwerkelijk impact?

De Groene kerk heeft hier ook aandacht voor. Benut de aanwezige kennis.

VDH kan onderzoeken op welke wijze een jongere generatie aangezet kan worden op dit thema.

Denk hierbij aan voorlichting en het initiëren van projecten in samenwerking met de scholen en sportverenigingen.

Het is onduidelijk of er uitwisseling is met de VDH en de klankbordgroep regenwaterriolering.

¹ Als het Friese woord 'mienskip' vertaald wordt naar het Nederlandse woord gemeenschap, dan kan daar een duidelijke definitie voor worden gegeven. "Een gemeenschap is een regeling waarbij individuen meerdere belangrijke persoonlijke doelen behalen, door het samenwerken met anderen."

Aanbeveling 8: Duurzaamheid:

Duurzaamheid is een thema waar inwoners niet gelijk een duidelijk beeld bij hebben. Wat wordt er mee bedoeld en wat speelt er in Hoogland rondom dit thema. De VDH zou hier een adviserende en informerende rol in kunnen nemen.

VDH kan scholen en SMINK activeren om kennis en ervaringen te delen. Laat inwoners ervaren welke initiatieven er zijn en wat daar de impact van is. Breng een bezoek aan SMINK. Bespreek met de scholen welke initiatieven zij al ondernemen, waar kunnen andere partijen aanvullend zijn?

VDH kan inwoners meer informeren over het thema duurzaamheid. Wat zijn de lopende initiatieven? Op welke wijze kun je inwoners informeren en betrekken?

Zet initiatieven op om samen Zonnepanelen te leggen. Deel voorbeelden, wat is mogelijk?

De inwoners willen meer weten over het effect van centraal afval scheiden. Welke keuzes maakt de gemeente Amersfoort. Wat heeft echt impact? Is het goed geregeld in Amersfoort?

VDH kan knowhow en kennis inzetten. Samenbrengen van deskundigheid op thema-avonden. VDH kan m.b.v. expertise/commissies, inwoners uitleg geven (uitnodigen om na te denken). Deskundigen kunnen advies geven aan de inwoners.

Aanbeveling 9: Cultureel Erfgoed:

Het onderwerp is veel besproken en leeft sterk onder de inwoners. Wel benoemen de inwoners verschillende aspecten die zij waardevol vinden aan de monumenten en vieringen. De VDH zou hier een verbindende stap kunnen zetten richting de jeugd en deze meer betrekken bij de monumenten in en rondom Hoogland. Hier zou een samenwerking met de verschillende basisscholen een mooi initiatief zijn. Denk hierbij bijvoorbeeld aan een culturele speurtocht door Hoogland.

Alle evenementen ervaart men als waardevol. Belangrijk dat deze behouden blijven.

VDH kan bijdragen aan de randvoorwaarden om het cultureel erfgoed te behouden. Op welke wijze houd je een jongere generatie betrokken?

Beleg bijeenkomsten in de locaties die men noemt, de kerken, de kroegen, etc. Ontmoet elkaar meer informeel. Dan bereik je ook mensen die niet naar thema-avonden komen. Benut deze plekken om interactie te bevorderen. Op deze manier maak je het levend.

VDH kan aanmoedigen dat mensen samenkomen en gedachten uitwisselen. De kerken bieden mooie ruimtes.

Aanbeveling 10: Sport:

De VDH kan het gebruik van gebruik van de fiets in Hoogland stimuleren. Dit doet men nu niet structureel, niet zichtbaar in de plannen. Maak goed gebruik van de fiets, dan stimuleer je beweging.

Bij veel oversteekpunten moet je als fietser erg lang wachten. Geef voorrang aan de fietsers!

Stimuleer inclusief sporten. Voetbalvereniging is divers. Zij maken zich hard voor meidenvoetbal.

Mooi voorbeeld! Maak dit zichtbaar in Hoogland.

Aanbeveling 11: Communicatie:

Het is belangrijk dat de communicatie van de VDH verbetert om meer mensen te bereiken. Er kan gebruik gemaakt worden van telefoon applicaties. Het is aan de VDH om te onderzoeken welke manieren kunnen werken bij het integreren en betrekken van nieuwe inwoners. Het is belangrijk dat

de nieuwsbrief, website en een eventuele app niet naast elkaar werken maar elkaar versterken. De nieuwsbrief kan ook meer informatieve onderdelen bevatten waarbij projecten en activiteiten in het dorp worden uitgelegd. Denk hierbij aan stukjes over de verschillende basisscholen of de Wereldwijzer taalklas.

Niet iedere inwoner kent de VDH. Jongeren worden te weinig aangesproken. Het verbeteren van de website is een goede eerste stap.

Plaats discussiepunten op facebook of Instagram. D.m.v. deze media kun je jongeren beter bereiken.

De mentaliteit van Hooglanders maakt dat mensen “onwetend” blijven. Men lost veel samen op. Dat is makkelijk, men maakt zich niet druk, men zorgt voor elkaar! Men heeft niet veel nodig. Niet iedereen heeft een idee wat de VDH of gemeente doet. Het beeld bestaat dat de VDH en gemeente veel vergaderen. Hooglanders gaan pas vechten als iets afgepakt wordt.

De VDH kan de wijze waarop zij de gezamenlijke belangen behartigd meer zichtbaar maken.

Dorpsbelangen sijpelt niet door bij de mensen die het betreft. Online lezen werkt niet voor iedereen. Men kent elkaar niet allemaal. Veel onderwerpen hebben niet de interesse van alle inwoners. Of men is onvoldoende vaardig om de informatie tot zich te nemen. Afstemming van de communicatie blijft een groot aandachtspunt.

VDH kan meer zichtbaar zijn, bijvoorbeeld in het winkelcentrum, 1 maal per maand plannen vertellen, zichtbaar zijn met een kop koffie. Dit kan de drempel helpen verlagen!

Aanbeveling 12: Betrek de jeugd:

De VDH wil er graag zijn voor alle inwoners van Hoogland. In de gesprekken met de inwoners kwam naar voren dat dit niet het geval was voor alle inwoners. Eerder werd geschreven over een kloof tussen de jeugd en de VDH. Jongere inwoners hebben geen duidelijk idee van wat de VDH betekent en doet en wat de waarde voor hen zou kunnen zijn. Hier ligt een uitdaging. Als de VDH er voor alle inwoners wil zijn dan zal er een stap gedaan moeten worden richting de jeugd. Dit zou gedaan kunnen worden door jeugd toe te laten treden binnen de VDH. Hiermee zal waarschijnlijk het wij-zij gevoel tussen de jongere inwoners en de oudere inwoners afnemen. De VDH zou zich ook meer kunnen richten op de thema's die jongeren belangrijk vinden zoals wonen en vrijetijd. Er liggen ook kansen in het verbinden met de vereniging JOHO (Jong Hoogland). Door meer in contact te treden met bestaande verenigingen, organisaties en initiatieven kan men de sociale infrastructuur verbeteren. De jeugdwerkers die actief zijn in Hoogland kunnen de VDH ook goed inlichten over de belangen en wensen van de jongeren in Hoogland. Op deze wijze draagt de VDH actief bij aan burgerparticipatie en community building (Phillips & Pittman, 2014).

Aanbeveling 13: Inclusie:

Uit het onderzoek kwam naar voren dat Hoogland een wit dorp is. Inwoners met een migratieachtergrond voelen zich niet altijd even gezien. Dit thema is een overig resultaat van het onderzoek. Dit wil zeggen dat het een aantal keer naar voren kwam in de gesprekken met de inwoners. Er is niet specifiek naar gevraagd. Er zijn voorbeelden van inwoners die zich niet prettig voelen in het dorp omdat ze bekeken worden. Ook voelen deze inwoners zich behoorlijk in de minderheid omdat er niet veel inwoners zijn met een migratieachtergrond. Een stevige (dorps-) identiteit kan een belemmering zijn voor gelijkwaardigheid en een gelijke inbreng door de inwoners (Blonk en Van den Bosch, 2018). De VDH kan een brug slaan tussen de formele en informele

initiatieven. Te denken valt aan een intensievere samenwerking tussen het jongerenwerk (Indebuurt033) en JOHO. Maar ook tussen Indebuurt033 en het verenigingsleven in Hoogland.

De VDH zou hier een stap in kunnen zetten bij de nieuwe inwoners van Hoogland door deze welkom te heten. De VDH zou ook niet leden kunnen uitnodigen voor de ledenvergadering.

Aanbeveling 14: Gedeelde waarden in Hoogland:

Tijdens de focusgroep kwam het thema waarden naar voren. Inwoners van Hoogland zijn trots op hun dorp, maar maken ook deel uit van de stad Amersfoort. Onderzoek de systemen die onder de bestaande initiatieven (dorpsfeest, Hooglandse maatjes) liggen. Wat maakt dat men zich wil inzetten? Wat maakt dat men trots is op het dorps karakter? Maak daar principes van. Door deze principes te expliciteren zijn deze duidelijker over te dragen naar een jongere generatie en kan men deze vertalen naar de toekomst. De centrale vraag zou hier kunnen zijn hoe maak je van Hoogland een echt betrokken 'dorp in de stad'.

De vraag van de inwoners van Hoogland is of de gemeente Amersfoort de wensen van de inwoners voldoende hoort. De gemeente komt wel langs, maar niet op de juiste momenten. De gemeente zal de belangen van Hoogland versus die van de inwoners van Amersfoort moeten wegen. De VDH kan de gezamenlijke belangen van de inwoners van Hoogland agenderen.

Aanbevelingen aan de VDH

De aanbevelingen die de inwoners hebben aangegeven zijn per thema benoemd. Samenvattend blijkt dat veel inwoners geen concreet beeld hebben van dat wat de VDH kan betekenen.

De VDH heeft te maken met beeldvorming onder de inwoners. De VDH zou zich bezighouden met vergaderen en bestaat uit een oudere generatie.

De geïnterviewden zijn waarderen over de VDH, zij hebben het beeld dat de VDH zich inzet voor de verschillende thema's, maar ook voor behoud van de identiteit van Hoogland.

Communicatie afgestemd op alle inwoners van Hoogland en de zichtbaarheid van de VDH vergroten zijn uitdagingen die veelvuldig genoemd zijn.

De VDH kan de inwoners informeren en de betrokkenheid helpen vergroten.

Creëer ontmoeting op plaatsen waar inwoners toch al komen (winkelcentrum, kerken, cafés, sportclub). Dat is de plaats waar gesprekken kunnen plaatsvinden over de thema's uit het visie document van de gemeente Amersfoort. Op deze wijze kunnen inwoners wellicht proactief betrokken worden.

De VDH kan een belangrijke bijdrage leveren aan bonding (versterken binnen groepen) en bridging (tussen groepen) en kan de samenwerking met andere niveaus (gemeente Amersfoort) duurzaam versterken.

Op het moment dat je een jongere generatie meer wilt aanhaken, heb je jongeren in besturen nodig.

Uit de interviews komt ook naar voren dat men het goed vindt dat er onderzoek gedaan wordt. De gesprekken maken mensen bewust van de toekomst, de kansen, de uitdagingen!

8. Terugblik dorpsvisie 2012 en het onderzoek *Hoogland een dorp in een stad*.

Aan het einde van het onderzoek worden de resultaten van de analyse gerapporteerd aan het bestuur van de VDH waarbij aandacht wordt besteed aan de veranderingen t.o.v. 2012, de huidige en de gewenste situatie. In oktober 2021 zal onderzoeker Edwin Nieman aansluiten bij de bestuursvergadering van de VDH. In de toekomst zien de onderzoekers ook mogelijkheden om studenten van de Hogeschool Utrecht onderzoek te laten doen naar de wijze waarop de diverse beschreven thema's onder de aandacht gebracht kunnen worden bij een jongere generatie.

Hieronder een samenvatting met de verschillen t.o.v. de huidige visie uit 2012:

- Het reguleren van de verkeersstromen en bevorderen van de verkeersveiligheid heeft nog steeds aandacht. Inwoners worden graag betrokken en geïnformeerd bij de voorgenomen interventies. Het gebruik van de fiets kan men meer stimuleren, dit om het gebruik van de auto te beperken.
- In Hoogland-West kent men een enorme toename van recreatief verkeer. Dit maakt dat er opnieuw met de gebruikers gekeken dient te worden naar de wijze waarop men het gebruik wil reguleren. Afsluiten van het gebied op bepaalde tijden lijkt niet afdoende, de roep op handhaving komt sterk naar voren.
- Het realiseren van passende woonruimte is een urgent probleem. De positie van starters en senioren vraagt nog steeds aandacht. Het is noodzakelijk om te onderzoeken of de bestaande woningen en/of winkelpanden op een andere wijze ingericht kunnen wonen. Daarnaast vraagt de huidige situatie om een herziening van de vorige visie niet hoger bouwen dan 2 bouwlagen en een kap.
- De inwoners zijn trots op hun historisch erfgoed. Als men deze gebouwen wil behouden voor de toekomst is het noodzakelijk om de dialoog te voeren over de betekenis en functies van deze gebouwen.
- De faciliteiten bij de voetbalvereniging vragen aandacht. Groei van het ledenaantal vraagt ook om financiële investeringen.
- De identiteit van Hoogland vraagt aandacht. Nieuwkomers kopen de beschikbaar gekomen woningen op, de jeugd uit Hoogland vindt geen passende woonruimte en trekt weg.
- Er is veel waardering voor de VDH. Toch kent niet elke inwoner de VDH. De VDH kan een belangrijke bijdrage leveren aan bonding (versterken binnen groepen) en bridging (tussen groepen) en kan de samenwerking met andere niveaus (gemeente Amersfoort) duurzaam versterken. Belangrijk is wel dat men een jongere generatie aan zich weet te binden.

Literatuur

- Blonk, L., & van den Bosch, A. (2018). *Niet meer zomaar te stoppen: Over duurzaamheid van burgerinitiatieven*. Utrecht: Movisie.
- Gemeente Amersfoort. (2018). *Samen aan de slag voor duurzame groei*. Gemeente Amersfoort.
- Langenoord, B. (sd). *Hoogland*. Opgeroepen op 12 10, 2020, van Plakhaan:
<https://www.plakhaan.nl/home>
- Migchelenbrink, F. (2019). *De kern van participatief actieonderzoek*. Amsterdam: SWP.
- Phillips, R., & Pittman, R. (2014). *An Introduction to Community Development*. Londen: Routledge.
- Tjepkema, S., Verheijen, L., & Kabalt, J. (2016). *Waarderend veranderen*. Amsterdam: Boom.
- Vereniging Dorpsbelangen Hoogland. (2012). *Dorpsvisie Hoogland 2012-2030*. Opgehaald van
<http://www.dorpsbelangenhogland.nl/wp-content/uploads/2019/05/visiedocument-def.pdf>

Bijlage 1 Overzicht geïnterviewden fase 1.

Leeftijd en geslacht	Woonachtig in Hoogland	Achtergrond: VDH/gemeente/vrijwilliger etc.	Aanwezig bij focusgroep
Vrouw 40+	nee	Indebuurt033	ja
Vrouw 21	ja	Inwoner	nee
Man 22	ja	Inwoner en lid van VV Hoogland	nee
Man 50+	ja	VDH	nee (kon niet)
Vrouw 50+	?	Gemeente Amersfoort; Stad en ontwikkeling	ja
Vrouw 40+	?	Gemeente Amersfoort; Stad en ontwikkeling	ja
Man 70+	ja	VDH	ja
Man 50+	ja	VDH	ja
Man 70+	ja	VDH	ja
Vrouw 60+	ja	Inwoner	nee kon niet
Man 50+	ja	Inwoner	ja
Vrouw 70+	ja	Inwoner en Hooglandse maatjes	ja
Vrouw 40+	ja	Inwoner	nee kon niet
Man 16	ja	Inwoner VV Hoogland	nee
Man 16	ja	Inwoner VV Hoogland	nee
Man 15	ja	Inwoner Vv Hoogland	nee
Man 20	ja	Inwoner	nee
Man 40+	nee	Indebuurt033	nee kon niet
Man 18	nee	Stage Indebuurt033 veel vrienden in Hoogland	nee
Man 42	ja	Inwoner	ja
Vrouw 80+	ja	Inwoner en Hooglandse maatjes	ja
Man ?	ja	Inwoner en Martinuskerk	nee
Man 51	ja	Inwoner	nee
Vrouw 24	ja	Inwoner	
Man 60+	ja	VDH	ja
Vrouw 20	ja	Inwoner en student	nee
Vrouw 21	ja	Inwoner en student	nee
Man 25	nee	Inwoner	nee
Vrouw 44	Ja	Inwoner	nee
Man 53	ja	Inwoner	nee
Man 19	ja	Inwoner	nee
Vrouw 28	ja	Inwoner	nee
Man 20+	ja	Inwoner	nee
Vrouw 30+	nee	Gemeente Amersfoort	ja

We hebben naast bovenstaande lijst nog een 8-tal andere personen verzocht om een interview, zij gaven aan niet mee te willen werken.

Bijlage 2 Overzicht geïnterviewden fase 2.

Leeftijd en geslacht	Woonachtig in Hoogland	Achtergrond VDH/gemeente/vrijwilliger etc	Kent u de VDH
Vrouw 24 jaar	Ja	Inwoner/Jong Hoogland	Nee
Vrouw 59 jaar	Ja	Inwoner/De Inham	Ja
Vrouw 53 jaar	Ja	Inwoner	Ja
Man 26 jaar	Ja	Inwoner	Nee
Man 67 jaar	Ja	Inwoner	Ja
Man 49 jaar	Ja	Inwoner	Ja
Vrouw (in de 50)	Ja	Inwoner	Ja
Man 37 jaar	Ja	Inwoner/VDH/Dorpsfeest	Ja
Man 25 jaar	Ja	Inwoner	Nee
Vrouw 58 jaar	Ja	Inwoner	Ja
Vrouw 50 jaar	Ja	Inwoner	Ja

Bijlage 3 Bevestiging of ontkenning van de conclusies uit de eerste fase met de reacties van 11 inwoners uit Hoogland

De onderzoeksvraag die centraal stond tijdens het HU onderzoek: Welke gewenste ontwikkelingen met betrekking tot de thema's wonen, werken, cultureel erfgoed, verkeer en vervoer, sporten, water, milieu, natuur, duurzaamheid en veiligheid hebben bewoners van Hoogland de komende jaren voor ogen voor hun dorp en hoe wijkt dat af van de huidige situatie?

Wonen: Alle gesproken inwoners zijn tevreden over Hoogland. Inwoners voelen zich er veilig en ervaren het als prettig dat de stad Amersfoort in de buurt is. Er zijn veel zorgen over het woningaanbod en er ontbreken passende woningen. Het vinden van een koop- of (sociale)huurwoning is lastig.

6 inwoners geven aan: Helemaal mee eens

4 inwoners geven aan: Mee eens

1 inwoner geeft aan: Geen mening

Werken: De meeste inwoners van Hoogland werken buiten het dorp met uitzondering van jongeren. Deze groep heeft vaker een bijbaantje in het dorp zelf. Er zijn geen specifieke wensen over het thema werken.

4 inwoners geven aan: Helemaal mee eens

4 inwoners geven aan: Mee eens

3 inwoners geven aan: Geen mening

Verkeer en vervoer: Inwoners maken zich voornamelijk zorgen over de Hamseweg en de Zevenhuizerstraat. Hier zijn verschillende verkeerssituatie die als onplezierig of zelfs gevaarlijk worden omschreven. Ook de toenemende drukte in Hoogland-West met name van landbouwverkeer en eventueel van sluipverkeer ervaren de inwoners als een thema waar iets aan gedaan zou kunnen worden.

4 inwoners geven aan: Helemaal mee eens

5 inwoners geven aan: Mee eens

1 inwoner geeft aan: Deels mee oneens

1 inwoner geeft aan: Mee oneens

Veiligheid: De inwoners van Hoogland voelen zich veilig in het dorp.

7 inwoners geven aan: Helemaal mee eens

4 inwoners geven aan: Mee eens

Natuur: Volgens de inwoners een belangrijk onderwerp waarin vooral Hoogland-West wordt genoemd als groene long van het dorp. De grootste wens is dat de natuur geen plaats hoeft te maken voor de eventueel te bouwen woningen.

6 inwoners geven aan: Helemaal mee eens

2 inwoners geven aan: Mee eens

1 inwoner geeft aan: Geen mening

1 inwoner geeft aan: Mee oneens

1 inwoner geeft aan: Helemaal mee oneens

Milieu: Een onderwerp wat bij een niche publiek binnen de gemeenschap speelt. Niet alle inwoners lijken op de hoogte te zijn van de spelende ontwikkelingen rondom dit thema in het dorp.

2 inwoners geven aan: Helemaal mee eens

5 inwoners geven aan: Mee eens

3 inwoners geven aan: Geen mening

1 inwoner geeft aan: Mee oneens

Water: De inwoners van Hoogland hebben dit thema weinig gekozen. Dit thema speelt niet of nauwelijks in het dorp. De afwatering in het dorp zou beter kunnen waardoor water langer in de grond blijft zitten.

2 inwoners geven aan: Helemaal mee eens

7 inwoners geven aan: Mee eens

2 inwoners geven aan: Geen mening

Duurzaamheid: Binnen de VDH lijkt hier veel kennis over aanwezig te zijn. Bij de inwoners van Hoogland speelt het thema minder. Wel wordt er gesproken over het afvalbeleid, hier zouden aanpassingen wenselijk zijn.

1 inwoner geeft aan: Helemaal mee eens

6 inwoners geven aan: Mee eens

2 inwoners geven aan: Geen mening

2 inwoners geven aan: Mee oneens

Cultureel Erfgoed: Inwoners noemen met name het dorpsfeest en de carnavalsviering als waardevol cultureel goed. Met name om op deze feesten verbinding te maken met (ex-)dorpsgenoten en gasten. De gedenknaald wordt vaak genoemd maar zijn geen wensen over gehoord. Het monument over de annexatie van Hoogland speelt vooral onder de oudere inwoners van Hoogland.

3 inwoners geven aan: Helemaal mee eens

6 inwoners geven aan: Mee eens

2 inwoners geven aan: Mee oneens

Sport: Er zijn veel sporten te beoefenen in en rondom Hoogland. Er zijn hier geen concrete wensen over uitgesproken.

2 inwoners geven aan: Helemaal mee eens

7 inwoners geven aan: Mee eens

2 inwoners geven aan: Geen mening

Overige resultaten: Er lijkt een kloof te zijn ontstaan tussen de jongere en de oudere inwoners van Hoogland. Dit zou kunnen komen door een wij-zij cultuur. Ook lijkt de VDH vooral in te spelen op thema's die zijn geweest of op het moment aan de hand zijn. Er wordt niet veel gesproken over lange termijnplannen en visies.

3 inwoners geven aan: Helemaal mee eens

4 inwoners geven aan: Mee eens

4 inwoners geven aan: Geen mening

(Geen mening betekent dat ik niet over de kennis beschik om de validiteit van de bewering te beoordelen)

